

Warszawa, 12 sierpnia 2009 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-625341-III/09/JP

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani
Jolanta FEDAK
Minister Pracy i Polityki Społecznej

szanowna Pani Minister

W „Rzeczypospolitej” z dnia 23 lipca 2009 r. ukazał się artykuł zatytułowany „Dyskryminacja samotnego ojca”.

Autor tego artykułu podkreśla, że ojciec dziecka, które zostało porzucone przez matkę wkrótce po porodzie, nie może przejąć niewykorzystanej części urlopu macierzyńskiego, by samemu zająć się potomkiem. Aktualna regulacja przyjęta w art. 180 § 7 Kodeksu pracy przewiduje prawo ojca wychowującego dziecko do niewykorzystanej przez matkę części urlopu jedynie w razie zgonu pracownicy w czasie urlopu macierzyńskiego.

Z artykułu tego wynika, że kwestia przejęcia niewykorzystanej części urlopu macierzyńskiego przez ojca wychowującego dziecko w przypadku porzucenia dziecka przez matkę wkrótce po porodzie była rozważana we właściwych gremiach, jednakże propozycja ta nie znalazła poparcia, ponieważ uprawnienie do przejęcia urlopu nie może opierać się na obiegowym rozumieniu pojęcia „porzucenie dziecka”, które mogłoby być dowolnie interpretowane przez pracodawcę.

Wydaje się, że problem ten został jednak w jakiś sposób rozwiązany przy ustalaniu prawa do zasiłku macierzyńskiego. Z art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267 ze zm.) wynika mianowicie, że „w razie śmierci ubezpieczonej lub porzucenia przez nią dziecka zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu - ojcu dziecka lub innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny, jeżeli przerwał zatrudnienie lub inną działalność zarobkową w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.” Przyjęcie takiego zapisu oznacza zatem, że pojęcie „porzucenie dziecka” musiało być

skonkretyzowane przez organy ubezpieczeniowe. Interpretacja tego pojęcia dla celów zasiłku macierzyńskiego mogłaby więc, a nawet -jak się wydaje - powinna zostać wykorzystana przy ustalaniu prawa ojca wychowującego dziecko porzucone przez matkę do urlopu macierzyńskiego.

Autor artykułu powołuje się na wypowiedź Prezesa Stowarzyszenia Centrum Praw Ojca i Dziecka, który twierdzi, że jest wiele przypadków porzucenia dzieci przez matki. Zdarza się także, że matka znika zaraz po urodzeniu dziecka i cały ciężar jego wychowania spada na ojca. W związku z tym państwo powinno ułatwić mu opiekę nad dzieckiem, między innymi poprzez możliwość przejęcia od razu urlopu macierzyńskiego po matce, która opuściła rodzinę.

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

z przeżeniami

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich